

Vocabulari de barbarismes

Llenguatges Específics
Sèrie Menor, 14

Vocabulari de barbarismes

DIRECTOR
Josep Lacreu

REDACTORA
Rosanna Mestre

CORRECTORA
Cristina Domingo

DISSENYADOR
Vicent Almar

MAQUETADOR
Donís Seguí

© D'aquesta edició: Generalitat Valenciana, Conselleria d'Educació i Ciència. Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística - Universitat d'Alacant - Universitat Jaume I - Universitat Politècnica de València - Colomar Editors

ISBN: 84-87593-28-3

Depòsit legal: V-1610-1995

Impressió: Gràfiques Colomar, S.A. - Oliva (la Safor)

PRESENTACIÓ

Els barbarismes són aquells mots que, provinents d'altres llengües, passen a emprar-se en un moment determinat pels parlants d'una comunitat lingüística i desplacen en l'ús paraules del propi patrimoni lingüístic. En la base dels barbarismes hi ha sempre una interrelació de cultures: una llengua que s'expandeix i una altra que assimila recursos lingüístics de la llengua expansiva.

En les particulars circumstàncies en què han conviscut el valencià i el castellà, del segle XVI ençà s'ha produït una important assimilació de mots provinents del castellà. En alguns casos, aquests mots s'han introduït amb tanta força que han arribat a bandejar totalment, si més no en l'ús col·loquial, les formes genuïnes.

És en aquest context que els diccionaris de barbarismes han esdevingut un mitjà didàctic útil per a l'ús de la pròpia llengua amb genuïtat i precisió.

Val a dir que les patents de genuïtat sovint són variables, i el que per a uns és un barbarisme inadmissible per a altres pot merèixer una consideració més indulgent. En aquest diccionari només hem volgut anotar els casos més flagrants i indiscutibles. Però, siga com siga, cal tindre en compte que la llengua és una entitat viva i que sovint el transcurs del temps aporta nous coneixements que modifiquen les perspectives i, consegüentment, les valoracions sobre la genuïtat de les paraules.

ABREVIATURES UTILITZADES

<i>adj.</i>	adjectiu	<i>inv.</i>	invariable
<i>Cast.</i>	castellà	<i>m.</i>	masculí
<i>f.</i>	substantiu femení	<i>pl.</i>	plural

A

abandono Abandó, abandonament.

abanico Palmito, ventall.

abarcar Abraçar, comprendre, abastar.

abatir Abatre.

ablandar Estovar, reblanir.

abogacia Advocacia.

abogad Advocat.

abolladura Bony, abonyegadura.

abollar Abonyegar.

abono 1. Adob (fertilitzant). 2. Abonament (subscripció).

abonar Adobar, femar.

abort Avortament.

abrelates Obridor.

abrotxar. Cordar, botonar.

abrumar Aclaparar. *M'aclapara amb la seua xarrameca.*

abuela Iaia, àvia.

abuelo Iaio, avi.

abusó (o **abuson**) Abusador, aprofitat, descarat.

abutxear Esbrincar.

acantilat Penya-segat, espadat.

acarrear Ocasionar, causar, comportar.

acartonat Encartonat.

acaudalat Adinerat, acabalat.

acaudillar Acabdillar, capitanejar.

acelerar Accelerar.

acceptar Acceptar.

acéquia Séquia.

acera Vorera, voravia.

acert Encert.

acertar Encertar.

acetxo Aguait.

acidés Acidesa.

aclaració Aclariment, explicació.

aclarar 1. Aclarir (el color, la veu). 2. Desespessir, diluir (un líquid). 3. Aclarir, clarificar (un dubte). 4. Clarejar, asserenar (el temps).

aclaratori Aclaridor, esclaridor. *Un comentari molt aclaridor.*

acobardar Acovardir.

acolxar 1. Enconxar, embuatar (roba). 2. Encoixinar (mobles).

acometer (o **acometre**) 1. Emprendre. *Emprendrem una reforma total.* 2. Escometre, envestir (atacar). *Va escometre l'enemic.*

acondicionar Condicionar. *Condicionar una habitació.*

acontéixer Esdevindre's, ocórrer, passar, succeir. *S'ha esdevingut un fet inesperat.*

aconteiximent Esdeveniment, fet.

acorassat Cuirassat, blindat. *Una divisió de cuirassats.*

acostumbrar Acostumar.

acreedor 1. Creditor (amb qui es té un deute). 2. Mereixedor, digne.

acribillar 1. Cosir. *El van cosir a trets.* 2. Escometre. *M'han escométs amb preguntes.*

actrís Actriu.

acunyar Encunyar (monedes, medalles, expressions).

acurrucar-se Arrupir-se, arraulir-se.

adecentar 1. Condicionar (netejar). 2. Endreçar, posar en ordre (ordenar).

adeféssio Pallasso, mamarratxo, espantall.

adelantar Avançar, passar davant.

adelantament Avançament.

adelante! Avant!, endavant!

adelanto Avanç, progrés. *Els progressos tècnics ens permeten reduir costos.*

ademà Gest, moviment.

ademés A més, a més a més.

a destajo A preu fet, a escarada, a escar. *Treballa a escarada.*

adeudar Deure.

adiós Adéu.

adivinança Endevinalla.

adivinar Endevinar.

admitir Admetre.

adoquí Pedra, llamborda.

adoquinat Empedrat.

adorno Adorn, adornament.

adrede A posta, expressament.

aduana Duana.

aduenyar-se Apropiar-se, apoderar-se, fer-se l'amo.

aèreo Aeri.

afan Afany.

afavoréixer Afavorir.

afeitar Afaitar.

afeitar-se Afaitar-se.

afelpat Apelfat, pelfut.

afiançar Afermar, garantir.

afincar-se Establir-se, fixar-se, arrelar-se.

afores, les Els afores. *Passejà pels afores de la ciutat.*

aforo Aforament.

agalla 1. Ganya (del peix). 2. Coratge, valor.

agatxar-se Acatxar-se, abaixar-se, ajupir-se.

agobi (o **agòbio**) 1. Aclapament, angoixa. *Quan s'acosten els exàmens, li entra angoixa.* 2. Enuig (molèstia).

agobiar-se Aclaparar-se. *S'aclapara perquè no té temps.*

agolpar-se Amuntegar-se, apilotar-se.

agotar Esgotar, exhaurir. *S'ha exhaurit l'última edició.*

agrado Gust, plaer.

agrandar Engrandir.

agrarar Agrujar.

agravi (o **agràvio**) Greuge, ofensa.

agrietar-se 1. Clivellar, clivellar-se (la terra). 2. Tallar-se, clivellar-se (els llavis, la pell). 3. Esquerdar-se (la paret).

aguacate Alvocat.

agüero Averany, auguri, presagi.

aiguar (o **aiuar**) Aigualir.

aguileny Aguilenc.

aguinaldo Estrenes.

agujetes (o **agulletes**) Adoloriment, cruiximent, fiblades, punxades.

ahorrar Estalviar.

ahorro Estalvi.

aislar Aïllar.

ajedrés Escacs.

ajeno Alié, estrany.

ajetreo 1. Atrafegament, tràfec (treball intens). 2. Enrenou, desori (agitació).

ajuar Aixovar.

alambre Fil d'aram, filferro.

alameda Albereda.

alarde, fer Fer gala o ostentació.

albacea Marmessor.

albergue Alberg.

albòndiga Mandonguilla.

albornós Barnús.

alcançar 1. Arribar. *El xiquet no arriba a la taula.* 2. Aconseguir, assolir. *Ha aconseguit molta fama.* 3. Atrapar. *No l'atraparàs mai.* 4. Copsar. *No puc copsar el sentit de les teues paraules.* 5. Allargar. *Allarga'm el bolígraf, per favor.*

alcantarilla Claveguera, albelló.

alcantarillat Clavegueram.

alcaparra Tàpera.

aleació Aliatge.

alemà (o **aleman**). Alemany.

alentar Animar, encoratjar.

aletargar Ensopir, endormiscar.

alevosia Traïdoria. *Va actuar amb premeditació i traïdoria.*

alfiler Agulla de cap.

alfombra Estora, catifa.

algo 1. Alguna cosa, una cosa. *Sempre té alguna cosa per a contar. Era una cosa que no ens volia explicar.* 2. Res (en frases condicionals i interrogatives). *Hi ha res de menjar? Si trobes res que t'interesse, digues-m'ho.* 3. Una miqueta, un poc. *Dóna'm un poc de pa.*

alguacil Algutzir.

alhaja Joia.

alicantí Alacantí.
aliento 1. Alé (aire expirat). 2. Ànim (coratge de fer una cosa). *Va donar ànim al seu equip.*
alijo Contraban.
alimentici Alimentari, alimentós.
alinyar Amanir.
aliviar Alleujar, alleugerir.
alívio Alleujament, alleugeriment.
alma Ànima.
almacén Magatzem.
almena Merlet.
almacenar Emmagatzemar.
almirant Almirall.
almohada (o almohadó) Coixí.
alpiste Escaiola. *Posa escaiola al canari.*
al por major A l'engròs. *Comprar a l'engròs.*
al por menor Al detall, a la menuda. *Botiga de venda al detall.*
alquiler Lloguer.
alquitrà Quitar.
alrededor Al voltant.
alrededor de. Prop de. *S'aplegaren prop de cent persones.*
alrededors Voltants, rodalia.
alternància Alternança.
altillo 1. Entresolat (d'una sala, un bar, una botiga). 2. Altell (d'un terreny). 3. Golfes (d'una casa). *Puja la cadira vella a les golfes.* 4. Dalt (part alta d'una cosa). *Els dalts de l'armari.*
altiplanície Altiplà.
alumbrat Enllumenat (conjunt de llums). *L'enllumenat públic.*
amaestrar Ensinar. *Un gos molt ben ensinistrat.*
amapola Rosella.
amarillo Groc.
àmbar ambre. *Un collar d'ambre.*
ameno Amé, distret.
amerisar Amarar.
amerisatge Amaratge.
amilanar Acovardir, intimidar, acoquinar. *No t'acoquines!*
aminorar Minorar, disminuir.
amoblar Moblar.
amontonar Amuntegar, acumular.

amortiguar Esmorteir, esmortir, amortir.
amortiguador Amortidor, esmorteïdor. *Hem reparat els amortidors del cotxe.*
ampolla Bambolla.
 • *Ampolla és correcte quan significa 'botella'.*
anàlisis, un Una anàlisi. *Les teues anàlisis de sang.*
ancla Àncora.
anclar Ancorar.
anda! Tira!, vés!, au!
andén Andana.
andurrial Veral. *On aneu per aquests verals?*
anexe Annex.
àngul Angle.
angústia Angoixa, angúnia.
anidar Niar, nidificar.
ano Anus.
antebraç Avantbraç.
antepassat Avantpassat.
anteprojecte Avantprojecte.
antes Abans.
anticipo 1. Avançament, bestreta (sobre un sou). 2. Acompte, paga i senyal (sobre un deute).
antigüetat (o antigüitat) Antigüitat.
antorxa Torxa.
anyadir Afegir.
apabullar Aclaparar, abatre, acovardir. *Estic aclaparada amb tants compromisos.*
apaciguar Apaivagar, calmar.
apacible Tranquil, plàcid, suau.
apaciguar Apaivagar, calmar.
aparat (o aparato) Aparell (instrument).
 • *Aparat és correcte quan significa 'pompa, magnificència'.*
apariència Aparença.
apellido Cognom.
apenar Afligir, causar pena. *Està afligit pel que passà.*
apèndice Apèndix.
apertura Obertura.
aplaçar Ajornar, diferir.
aplastar Esclafar.
aplauso Aplaudiment.
apodo Malnom.
apoiar 1. Recolzar. *Recolza l'escala a la*

paret. **2.** Donar (o prestar) suport. *Li ha donat molt de suport.* **3.** Confirmar, refermar. *L'experiència confirma aquesta hipòtesi.* **4.** Basar, fundar. *Una hipòtesi basada en fets.*

apoiar-se Repenjar-se, recolzar-se (una persona).

apreci Estima.

apressurar-se Apressar-se, afanyar-se. *Afanya't, o arribarem tard.*

apretar **1.** Estrényer (fer pressió en costats oposats). *Estreny-li bé el cinturó.* **2.** Prémer (comprimir). *Prem la tecla.* **3.** Serrar, estrényer (posar persones, coses o parts d'una cosa més acostades que abans). *Va serrar les dents.* **4.** Alleugerir, apressar, afanyar-se (activar). *Apryseu el pas!* **5.** Collar fort (o bé). *Un caragol ben collat.*

apretat Ajustat, fort.

aprieto Dificultat, destret, compromís. *L'han posat en un compromís.*

apunte Apunt.

àrabe Àrab.

a raís de Arran de. *Arran d'aquells fets, tot va canviar.*

a rajatabla Al peu de la lletra, estrictament.

arcén Voral, vorera d'emergència.

arcilla Argila.

argelí **1.** Algerí (nascut a Alger). **2.** Algèria (nascut a Algèria).

arisc Esquerp.

armozar (o armorzar) Esmorzar.

aro Cèrcol.

arraigar Arrelar.

arraigo Arrelament.

arrastrar Arrossegar.

arrecife Escullera, escull.

arreglo Arreglament, arranament.

arrepentir-se Penedir-se. *Mai es penedeix de les seues decisions.*

arriesgar Arriscar.

arrodillar-se Agenollar-se.

arrollar **1.** Atropellar. *Van atropellar un transeünt.* **2.** Arrossegar, endur-se. *L'aigua arrossegà el pont.*

artícul Article.

asco Fàstic. *Els insectes li fan fàstic.*

asquear Fastiguejar.

asquerós Fastigós, repugnant.

assafata Hostessa.

assear **1.** Condicionar (netejar). **2.** Endreçar, posar en ordre (ordenar).

asseat Net, curiós, polit.

aseo Neteja (del cos). *De matí fan la neteja personal.*

assiento Seient.

assombrar Sorprendre, deixar parat, admirar. *Em deixà sorpresa.*

assombrós Sorprenent, admirable.

assunt Assumpte, matèria, afer.

astilla Estella.

astillers Drassanes.

atajo Drecera, atall.

atarassana Drassana.

atareat Atrafegat.

atascar-se **1.** Embossar-se, embussar-se, obstruir-se (obstruir un conducte). **2.** Encallar-se (un vehicle). **3.** Entrebancar-se (en un raonament, un discurs).

ataüt Taüt.

aterrissar Aterrar.

atestiguar Testificar. *Li han cridat per a testificar en un judici.*

a tientes A palpes.

atolondrat Atrotinat.

atontat Fava, ximple.

atornillar Caragolar, collar.

atraco Atracament.

atrassar **1.** Retardar (demorar) *Hem retardat l'eixida.* **2.** Retardar, endarrerir (ajornar). *Hem endarrerit el viatge.* **3.** Retardar (el rellotge).

atrassar-se **1.** Endarrerir-se. *Ens hem endarrerit un poc.* **2.** Retardar-se (el rellotge). *El rellotge es retarda cinc minuts cada hora.*

atravessar **1.** Travessar (passar). **2.** Entravessar (posar de través).

atril Faristol.

atun Tonyina.

atxacar Atribuir, imputar.

aüllar Udolar.

aunque Encara que.

ausència Absència.

avalanxa Allau. *Vingué una allau de gent.*

avenida **1.** Avinguda. **2.** Crescuda, revinguda (d'un riu).

averia Avaria.

averiguar Esbrinar.

avestruç Estruç. *Un documental sobre la vida dels estruços.*

B

babero 1. Pitet (per a menjar). 2. Guardapols (bata). 3. Bata (per a xiquets).

bactèria, la El bacteri.

badén Gual.

bahia Badia.

baixó 1. Baixa, davallada, baixada. 2. donar un baixó Fer una davallada.

balasso Tir, tret, ferida (de bala).

balde 1. de balde Gratis, de franc, gratuïtament, de gorra. 2. en balde Debades, en va, inútilment.

baldosa Taulell.

ballena 1. Balena (animal). 2. Barnilla (d'uns sostenidors).

balsa 1. Bassa (depòsit d'aigua). 2. Barca.

baloncesto Bàsquet.

bandeja Safata.

bando 1. Ban (edicte públic). 2. Bàndol (facció, partit).

baraja Baralla.

baratija Bagatella, quincalla.

barbetxo Guaret.

barnís Vernís.

barnissar Envernissar.

barquillo Neula.

bàrtulos Estris, fòtils.

bassura Fem, brossa.

batido Batut.

batir Batre.

batxe Clot, sot.

baül Bagul.

bautisme Baptisme.

bedel Bidell.

belén Betlem.

berberetxo Escopinya de gallet.

berrinxe Enrabiada.

besugo Besuc.

betun Betum.

bisco Guerxo, guenyo.

beso Bes, besada.

bien Bé.

bienvenida Benvinguda.

bissagra Frontissa.

bisuteria Bijuteria.

bitxo Bestiola.

• *Bitxo* és correcte quan significa 'vitet'.

blusa Brusa.

bocadillo Entrepà.

bodega 1. Celler (local subterrani). 2. Taverna (establiment).

• *Bodega* és correcte quan significa 'espai tancat d'un vaixell'.

bolsa 1. Bossa (saquet). 2. Borsa (de treball, d'estudis, mercat de valors). 3.

bolsa de aseo Necesser.

bombilla Bombeta.

bono 1. Bo (tiquet).

boqueró Aladroc, seitó.

bordar Brodar.

• *Bordar* és correcte quan significa 'llardrar'.

borrador 1. Esborrany (apunt). 2. Esborrador (de la pissarra).

borrar Esborrar.

botiquí Farmaciola.

botxorno 1. Xafogor (calor intensa). 2. Vergonya, rubor.

bòveda Volta.

boxeo Boxa, boxeig.

brasileny Brasiler.

brill (o **brillo**) Brillantor, lluentor.

bronca Baralla, brega.

brotxe Fermall, passador.

brújula Brúixola.

buc Vaixell, nau.

buenas! Bon dia!, bona nit!, bona vesprada!

bueníssim! Boníssim!

bueno! Bé!, d'acord!

bulto 1. Bony, protuberància. **2.** Paquet. **3.**

a bulto A ull.

bursàtil Borsari.

busso Bus.

bussó Bústia.

butano Butà.

C

cabalgar Cavalcar.

cabalgata Cavalcada.

cabecera Capçalera.

cabecilla Capítol.

cabo 1. Cap (extrem). 2. Caporal (grau militar). 3. Cap (de la costa).

cada qual Cadascú.

cadera Maluc, costat.

cal Calç.

calbo Calb.

calçoncillos (o **cançoncillos**) Calçotets.

calentador 1. Calfador (d'aigua). 2. Calefactor (de la calefacció).

calentar Calfar, escalfar.

calentura Febre.

calificar Qualificar.

calificació Qualificació.

càrcel Presó, càrrec.

calitat Qualitat.

callejón 1. Carreró (carrer estret). 2. Atzucac (carreró sense eixida).

camarer Cambrer.

campanilla Campaneta.

campeó Campió.

campetxano Planer, franc.

canasta Cistella.

candao (o **candat**) Cadenat.

canela Canyella.

cansanci Cansament, fatiga.

cantitat Quantitat.

canyeria Canonada.

carajillo Rebentat.

caramba! Caram!

carcajada Rialla, riallada.

carcoma 1. Corc, corcó (insecte). 2.

Corcadura, corquim (pols que produeix l'insecte).

careig Acarament.

caréixer Faltar, no tindre.

carga Càrrega.

carinyo 1. Afecte, estima. 2. Compte, cura.

carretilla Carretó.

cartelera Cartellera.

cartuja Cartoixa.

càscara 1. Closca, clofolla (dels fruits secs). 2. Closca (de l'ou). 3. Pela (de les fruites). 4. Escorça (dels troncs).

cascarràbies rondinaire.

caser (o **casero**) 1. Casolà. *Menjar casolà.* 2. Amo (arrendador d'una casa).

casi Quasi.

casilla Casella.

catarata 1. Cascada. *Les cascades del Niàgara.* 2. Cataracta (malaltia dels ulls).

catastro Cadastre.

catxear Escorcollar.

catxorro Cadell.

cauce 1. Llit, mare. *Llit del Túria.* 2. Via, camí, conducte. *Les vies reglamentàries.*

caudal Cabal. *Cabal d'un riu. Caixa de cabals.*

cautivar Captivar.

cebo Esquer (per a caçar o pescar).

cego Cec.

cels Gelosia.

cenicero Cendrer.

cenicienta 1. Ventafocs (conte). 2. Cendrosa, ventafocs (qui és obligat a fer les pitjors faenes).

centro Centre.

cepillo 1. Raspall (de la roba, dels cabells). 2. Raspallet (de les dents, de les ungles).

cerca Tanca (reixa).

cercanies Rodalia. *Tren de rodalia.*

cerdo Porc, bacó.

ceremònia Cerimònia.

cerrajero Manyà, serraller.

cerrojo Forrellat.

cèspet Gespa.

cesse 1. Cessació, cessament (posar fi).

2. Destitució, comiat (laboral).

cesta Cistella, cistell.

cicatrís Cicatriu.

cierre Tancament.

cigüenya Cigonya.

cimentar Fonamentar.

círcul Cercle.

ciruela (o **ciruelo**) Pruna.

cisne Cigne.

ciudadà Ciutadà.

claritat 1. Claredat. *Parla amb claredat.*

2. Claror, claredat. *Es veu la claror de l'incendi.*

claro! És clar!, naturalment!

clave Clau.

cloro Clor.

cobre Coure.

cobro Cobrament.

còdic (o **còdigo**) Codi.

còdice Còdex.

codiciar Cobejar.

cola Cua (grup de gent, d'un animal, d'un piano).

• *Cola* és correcte quan significa 'substància adhesiva, planta' o 'beguda carbònica'.

colada Bugada (roba).

• *Colada* és correcte quan significa 'massa de metall fos'.

colgar Penjar. *Penja el telèfon i obri la porta.*

• *Colgar* és correcte quan significa 'cobrir, soterrar' o 'gitar-se'.

colilla Punta de cigarret, burilla.

colmillo Clau, ullal.

colmo 1. Súmum, extrem. 2. **per a colmo** A més a més.

columpiar Engronsar, gronxar.

combatir Combatre.

cometa Catxerulo, milotxa.

companyerisme Companyonia.

comparecència Compareixença.

complascut Complagut, satisfet.

composar 1. Compondre. *Compon unes cançons precioses.* 2. Reparar.

• *Composar* és correcte quan significa 'comportar-se amb algú fent-lo anar dret, fent-li creure el que un vol'.

con tal que Amb la condició que, només que.

concejal Regidor.

concluir Concloure.

concordància Concordança.

concurrir Concórrer.

conde Comte.

confundir Confondre.

conseguir Aconseguir.

cònsul Cònsol.

conte (o **cónter**) Compte.

• *Conte* és correcte quan significa 'relat'.

contentar Acontentar.

contexte Context.

contínuo Continu.

contrat Contracte.

copla Cobla.

contrabando Contraban.

corassonada Presentiment, impressió, premonició.

cordero Corder, be, anyell, xai.

cordillera Serralada.

cordura Trelat, enteniment, seny.

corpinyo Cosset.

corrent, la El corrent.

corsé Cotilla.

cortado Tallat. *Pose'm un tallat.*

cortapissa Trava, entrebanc.

corte Tall.

corxo Suro.

costum, la El costum.

cotidià Quotidià.

coto Vedat.

cràneo Crani.

creència Creença.

criader Viver, planter.

crimen Crim.

crisis Crisi (en plural, *crisis*).

crystal **1.** Cristall (vidre treballat). *Cristall de Bohèmia*. **2.** Vidre (làmines d'aquest material). *Vidre de les ulleres, de la finestra*.

crusada Croada (expedició de cristians contra els musulmans).

crusar **1.** Encreuar. *Encreua els braços*. **2.** Travessar, creuar (una via, un riu).

cruse **1.** Encreuament, cruïlla (de carrers o camins). **2.** Interferència.

cucaratxa Panderola.

cuenta, la **1.** El compte. *Pagar el compte*. **2. en resumides cuentas** En poques paraules.

cuentista **1.** Contista, rondallaire, romancer. **2.** Farsant, mentider.

cuento **1.** Conte, rondalla. **2.** Xafarderia, romanços, històries. **3.** Bola (mentida).

cuerno Banya.

cuero Cuir, cuiro.

cuidado **1.** Atenció, compte, cura. **2.** Alerta!, compte!, atenció!

cuidadós Curós, acurat.

cumpleanys Aniversari, natalici.

cuna Bressol.

cupo Quota, part, contingent.

cura Capellà, rector.

• *Cura* és correcte quan significa 'atenció, assistència'.

curso Curset.

curva **1.** Corba (línia o superfície). **2.** Revolt, revolta (d'una carretera).

cutxilla **1.** Fulla (d'instrument tallant). *Fulla de la navalla*. **2. cutxilla d'afaitar** Fulla d'afaitar.

cutxitxear Xiuxiuejar.

D

dato, un Una dada. *Dóna'm les teues dades personals.*

debatir Debatre.

deber Deure. *Tinc el deure de dir-vos això.*

decà (o **decano**) Degà.

de capa caiguda De baixa.

decepcionar Decebre, defraudar.

dehesa Devesa.

delanter Davanter.

deleitar Delectar, delitar.

deletrejar Lletrejar. *Lletreja la paraula, que no l'he entesa bé.*

delfí Dofí.

- *Delfí* és correcte quan significa 'hereu del rei de França'.

de nada! De res!

deparar Oferir, presentar, proporcionar. *Mai no se sap què ens oferirà el destí.*

deport Esport (competició) *La natació és un esport molt complet.*

- *Deport* és correcte quan significa 'recreació, esbarjo'.

de prompte De sobte, sobtadament, tot d'una.

de repent De sobte, sobtadament, tot d'una.

derramar Vessar.

derretir Fondre, dissoldre.

derribar Derrocar, enderrocar, derruir, demolir. *Han derrocat aquell govern.*

derrotjar Malgastar, dilapidar, malbaratar.

desabrotjar Desbotonar, descordar.

desacato Desacatament, desobediència, transgressió. *L'han detingut per*

desacatament a l'autoritat.

desafio Desafiament. *El seu comportament és un desafiament als nostres costums.*

desagrado Desgrat.

desagüe Desaigüe, desguàs.

desahogar-se Desfogar-se, esbravar-se.

desahuci Desnonament. *Ordre de desnonament.*

desarme Desarmament.

desarrollar Desenvolupar, desenrotllar.

desarrollo Desenvolupament, desenrotllament.

desatascar Desembossar, desembussar.

desbarajuste Desgavell, desori.

descampat Camp obert, camp ras. *Jugarem a futbol en aquell camp obert.*

descaro Barra, desvergonyiment. *Quina barra!*

descolgar Despenjar.

desde luego! És clar!, sens dubte!, certament!, per descomptat!, no cal dir-ho!

desembolsar Desemborsar, desembossar. *Ha desemborsat una suma important.*

desempenyar **1.** Exercir, ocupar. *No podrà exercir el càrrec de ministre.* **2.** Fer el paper, interpretar. **3.** Desempenyorar (alguna cosa de valor).

desespero Desesper, desesperació.

desetjar Rebutjar, refusar.

desfatxatés Desvergonyiment, barra.

desfile Desfilada.

deslumbrar Enlluernar.

desmadrar-se Excedir-se, passar de la ratlla.

despampanante Espaterrant, extraordinari, sensacional.

desparpajo Desimboltura, desembaràs.
Quina desimboltura tenia quan parlava!
despegar Enlairar-se (un avió).
despejar 1. Desembarassar (llevar coses d'un lloc) *Hem desembarassat l'habitació.* **2.** Fer desallotjar, buidar (les persones d'un lloc). **3.** Espavilar-se (una persona la ment). **4.** Aclarir-se (el cel).
desperdigar Escampar, disseminar.
despido Comiat, acomiadament.
despiece Especejament. *L'especejament de la carn.*
despilfarrar Malgastar, malbaratar, dilapidar. *Malgasta tots els diners.*
despreci Menyspreu.
desprovist Desproveït.
después Després.
desquartisar Esquarterar.
desterro Exili, desterrament. *Ha passat molts anys a l'exili.*
destello Centelleig, espurneig, llampec, llampada.
destornillador Tornavís, descaragolador.
destornillar Descaragolar.
desvanéixer 1. Esvair, dissipar. *Has de parlar amb ella i esvair tots els dubtes.* **2.** Desmaiar-se, esvanir-se. *S'ha desmaiat perquè no havia pres res en tot el dia.*
desvio Desviació, desviament.
detentar Detindre, mantindre.
detràs Darrere.
deuda, la El deute. *Encara té molts deutes pendents.*

diciembre Desembre.
difundir Difondre.
dijoussos Dijous. *Els dijous ens veiem en el curset.*
dillunsos Dilluns. *Els dilluns vaig al cinema.*
dimarsos Dimarts. *Els dimarts faig ciclisme.*
diptong Diftong.
direcció Adreça (lloc on es viu).
• *Direcció* és correcte quan significa 'trajectòria, orientació' o 'guia'.
disco Disc.
discurrir Discórrer.
disfràs, el La disfressa. *T'has provat la teua disfressa?*
distinguir Distingir.
ditxo, el La dita. *Els iaies coneixen moltes dites populars.*
don Senyor.
donya Senyora.
donar coba Ensabonar.
donar-se compte Adonar-se. *No s'ha adonat de res quan li han canviat el plat.*
dorat Daurat, d'or.
dorso Dors.
dosis Dosi. *En compte d'una dosi, s'ha de prendre tres dosis de la medicació.*
duda, la El dubte.
dudar Dubtar.
duende Donyet.
duenya Mestressa, propietària.
duenyo Amo, propietari.

E

éban Banús, eben.

eclipse Eclipsi. *Demà hi haurà eclipsi de lluna.*

eixemple Exemple.

eje Eix.

els demás Els altres.

embadurnar Empastifar, untar, enllefiscar.

embaixada Ambaixada.

embrague Embragatge.

emitir Emetre. *Emetran el programa a les cinc de la vesprada.*

empalagar Embafar, enfitar. *El dolç m'embafa.*

empapar **1.** Amerar, xopar. *M'ha agafat la pluja i estic tota amerada.* **2.** Absorbir, embeure, beure. *L'esponja absorbeix l'aigua.* **3.** Eixugar (arreplegar un líquid). *Vaig eixugar l'aigua del terra amb un drap.*

empaque Vistositat, presència, distinció.

empeine Empenya.

empenyar Empenyorar.

empenyar-se Entossudir-se, obstinar-se, insistir.

emperatriu Emperadriu.

emplear **1.** Usar, emprar, fer servir. **2.** Col·locar, ocupar (donar una col·locació). *Ha col·locat la seua filla en una bona empresa.* **3.** Gastar. *En què has gastat els diners que vas guanyar?*

empleo **1.** Ús, utilització. **2.** Ocupació, col·locació (laboral). *Han creat una nova oficina d'ocupació.*

empotrat Encastat. *Tinc un forn encastat.*

empuje Espenta. *Una persona amb molta*

espenta.

en Amb. *Vaig amb tu.*

• *En* és correcte quan és una preposició que introdueix una determinació de lloc, de temps, etc., o quan és un pronom feble.

enano Nan.

encargar Encarregar.

encia Geniva.

encina Alzina, carrasca.

encrucijada Cruïlla, encreuament. *Es troba en una cruïlla molt difícil de solucionar.*

encuentro **1.** Encontre (de persones o coses que van en direccions oposades). **2.** Trobada (reunió, aplec). *Una trobada d'artistes per la pau.*

enero Gener.

encierro Tancament.

enfado Disgust.

enfermer Infermer.

enfermetat Malaltia.

engorro Molèstia, embaràs, destorb, nosa.

enmienda Esmena.

enrecordar-se Recordar-se.

ensaiar Assajar.

ensaig Assaig.

enterar **1.** Informar, assabentar, fer saber. *Assabenta'm de tot el que sàpies.* **2.** Saber, adonar-se. *Si ho sap, s'enfadarà.*

enterro Enterrament, soterrar.

entonces Aleshores, llavors.

entresuelo Entresol.

en un tris En un no res, estar a punt de.

en ves de En comptes de, en lloc de.

envés Revés, revers.

envídia Enveja.

enxufe 1. Endoll (aparell). 2. Influències.

Té moltes influències.

erróneo Erroni.

escalofrio Calfred.

escàndalo Escàndol.

escanyo Escó. *El seu partit ha obtingut sis escons.*

escapate Aparador.

escape 1. Escapada, escapament (eixida).

He de canviar el tub d'escapament del meu cotxe. 2. Fuita, fuga (de gas, de líquid). 3. Escapatòria (d'un problema).

escarxa Gebre.

escassés Escassetat, escassesa.

escollo Escull.

escolta Escorta.

escuadrinyar Escodrinyar.

escueto Concís, escarit. *L'estil de la seua prosa és molt concís.*

eslabó Baga, baula, anella.

esmeralda Maragda.

espantapàjaros Espantall, espantaoells.

espejismo Miratge.

espontàneo Espontani.

esquina 1. Cantó. *Els quatre cantons del pati.* 2. Cantonada. *Un mercat que fa cantonada.*

estallar Esclatar, rebotar, esclafir.

estància 1. Estada. *Prompte acabarà la seua estada a Irlanda.* 2. Estança, habitació.

estante Estant, prestatge.

estera Estora.

estrago Estrall. *La pedregada ha fet estralls en la collita.*

estrellar Estavellar.

estrenyiment Restrenyiment.

estribillo Tornada. *Una cançó amb una tornada molt alegre.*

estropajo Fregall.

estuig Estoig.

estupidés Estupidesa.

etíope Etíop.

evaluar Avaluar. *Avaluarem els resultats.*

excluir Excloure.

excomulgar Excomunicar.

F

fàbula Faula.

fallo 1. Fallada, error. *Hi ha hagut una fallada en l'avaluació de les dades.* 2. Sentència, veredict, resolució. 3. Fallida. *Va tindre una fallida cardíaca.*

faro Far.

farol 1. Fanal (il·luminació). *Han encés els fanals de l'enllumenat públic.* 2. Fanfaronada (ostentació vana). 3. Catxa (en els jocs de baralla).

fascícul Fascicle.

favoréixer Afavorir.

felpa Pelfa.

fer dentera Esmussar.

fèrreo Ferri.

fetxa Data.

feudo Feu.

fi 1. **fi de setmana** Cap de setmana. 2. **al fi i al cap** Al cap i a la fi, al capdavall.

fiambre Companatge. Carn freda.

fiambra Carmanyola, portaviandes.

ficar Posar. *Li ho he dit i s'ha posat roig.*
• *Ficar* és correcte quan significa 'posar una cosa dins d'una altra'.

fiera Fera.

fijar-se Fixar-se.

financier Financer.

finura Finor.

firme Ferm.

firmesa Firmesa.

fisgar Doctorejar, xafardejar, tafanejar.

fixe Fix.

flan Flam.

fleco Floc, serrell.

flequillo Serrell, serrellet.

fletar Noliejar.

florero Gerro, florera, pitxer.

fluidés Fluïdesa.

foco Focus.

folio Foli.

folleto 1. Fullet. *Un fullet publicitari.* 2. Opuscle (literari o científic).

folló Rebombori, xivarri, enrenou.

fondo 1. Fons. *El conec a fons.* 2. Profunditat, fondària. *Té dos metres de profunditat.*

• *Fondo* és correcte quan significa 'profund'. *El barranc fondo.*

forani Forà.

foro For, fòrum.

frambuesa Gerd.

fraude Frau.

fregar Escurar (netejar la vaixel·la). *Jo escuraré els plats.*

• *Fregar* és correcte quan significa 'netejar el paviment' o 'tocar superficialment en passar'.

fregona Pal de fregar, baieta de pal.

freno Fre.

fressa Maduixa.

• *Fresa* és correcte quan significa 'eina tallant' o 'posta dels peixos i dels amfibis'.

fressó Maduixot.

front a Enfront de, davant de. *Davant d'això, no podem fer res.*

frotar Fregar. *Frega't les mans amb el drap.*

fruta Fruita.

fuera! Fora!

fulano Tal.

fulla Full. *He marcat tots els fulls del llibre.*

• *Fulla* és correcte quan significa 'òrgan d'una planta, làmina prima de metall', etc.

fundamental Fonamental.
fundir Fondre.

fútbol Futbol.

G

gafes Ulleres.

galardó Guardó.

galgo Llebrer.

ganader Ramader.

ganaderia Ramaderia.

ganància Guany, lucre.

garantitzar Garantir.

garganta **1.** Gola. **2.** Gorja, congost (de riu, de muntanya). *La gorja del riu Cabriol.*

gavinet Ganivet.

gaviota Gavina.

gemelos **1.** Bessons. *Joan i Daniel són germans bessons.* **2.** Binocles. *Binocles de teatre.* **3.** Botons del puny (de la camisa).

gènere Gènere.

gimnasi Gimnàs.

gimnàsia Gimnàstica.

giro **1.** Gir (moviment). **2.** Caire, aspecte, gir. *La conversa ha pres un caire interessant.*

glaciar Glacera.

globo Globus.

golosina Llepoleria, llepolia.

goloso Llèpol.

gordo **1.** Gras. *Estic massa gras.* **2.** Gruixut (una corda, un fil). **3.** Gros (enorme). *Un problema gros. Ulls grossos i bonics.* **4.** Grossa (premi). *La grossa.*

gragea Dragea, píndola, pastilla.

grassa Greix.

grave Greu.

grieta Badall, clivella, esquerdada.

grifo Aixeta.

guata Buata.

guinyar l'ull Fer l'ullet.

H

habladuries Xarrameques.

hacienda Hisenda.

hada Fada.

halagar Afalagar.

halago Afalac.

hallazgo Troballa.

hasmerreir Riota. *És la riota del grup.*

hassanya Gesta, feta.

hasta **1.** Fins, fins a. *Fins demà.* **2.** Fins i tot. *Fins i tot els malalts reien.* **3. hasta luego** Fins després.

heredar Heretar.

hereder Hereu.

hèroe Heroi.

hi ha que (o **hai que**) Cal. *Cal preparar l'esmorzar.*

hinxa Seguidor, aficionat.

hipo Singlot.

hipòtesis Hipòtesi.

hogareny Casolà. *És un xic molt casolà.*

hombreira Musclera.

hombro Muscle.

hongo Bolet. *Anem a buscar bolets.*

hongos Fongs. *Té fongs a la pell.*

honradés Honradesa.

hospedar Allotjar, albergar, hostatjar.

hueco Buit.

huelga Vaga.

huella **1.** Petjada (del peu). *Les petjades de l'animal.* **2.** empremta (senyal digital). *El lladre deixà les empremtes a la porta.*

humillar Humiliar.

húngar Hongarés.

hutxa Vidriola, guardiola.

ida Anada.

ida i vuelta. Anada i tornada. *Un bitllet d'anada i tornada.*

idòneo Idoni.

iema **1.** Rovell (de l'ou). **2.** Gemma (de les plantes). **3.** Tou, palpís (del dit). **4.** Gema (dolç).

iglésia Església.

imà (o **iman**) **1.** Imant (cos que atrau el ferro). **2.** Imam (sacerdot mahometà).

imborrable Inesborrable.

impar Imparell.

imprimit Imprés.

inagotable Inesgotable.

inaplaçable Inajornable. *Aquest viatge és inajornable.*

incautació Confiscació, embargament.

incisius Incisives (dents). *Tinc un problema a les dents, sobretot a les incisives.*

incluïr Incloure.

incluït Inclòs.

incòmode Incòmode. *Un banc incòmode.*

inconfundible Inconfusible. *El seu físic era inconfusible.*

incurrir Incórrer.

índice Índex. *Busqueu el capítol en l'índex.*

índio Indi.

indudable Indubtable, inqüestionable. *És indubtable que t'interessa aquest contracte.*

inlujo Influx.

infundat Sense fonament.

infundi Falsedat, falòrnia, bola. *Va fer una intervenció plena de falsedats.*

infundir Infondre.

ingeni **1.** Enginy, talent (agudesia). **2.** Giny (aparell).

ingenier Enginyer.

ingenios **1.** Enginyós (hàbil). **2.** Agut, divertit, xocant, jocós. *Va escriure un article molt agut.*

ingle Engonal.

inglés Anglès.

injertar Empeltar.

inmediacions Voltants, rogalia, encontorns.

inmiscuir-se Immiscir-se, ficar-se, ficar-se on no demanen, ficar el nas (o cullerada).

inolvidable Inoblidable.

inquebrantable **1.** Irrompible. **2.** Indestructible, inviolable. *Té una moral indestructible.*

inquilino Inquilí, llogater.

inscribir Inscriure.

insertar Inserir. *Inserirem l'anunci a la primera plana del diari.*

insignificància Insignificança.

instantàneo Instantani.

institutrís Institutriu.

interrumpir Interrompre. *Si m'interromps quan parle, no puc lligar bé les idees.*

intrincat **1.** Intricat, embolicat, embullat, complicat, (problema, assumpte). **2.** Espés, inextricable (bosc).

invadir Envair.

invernadero Hivernacle.

invernal Hivernal.

inverossímil Inversemblant. *Era una història inversemblant.*

irremediable Irremeiable.

isla Illa.
israelí Israelià.

iugo Jou.

J

jabalí Senglar, porc senglar.

jalea Gelea. *Les proteïnes de la gelea reial.*

jaleo Rebombori, gresca, escàndol.

jamon Pernil.

jaque Escac.

jaqueca Migranya, mal de cap.

jarabe Xarop. *Xarop de llima.*

jarro Pitxer, gerro.

jaspeat Jaspiat.

jefatura Direcció, prefectura.

jefe Cap, director.

jeque Xeic.

jerés Xerés.

jerga Argot.

jeta 1. Cara, rostre. 2. Barra. *Quina barra té!*

jinet Genet.

juanete Galindó.

juerga Festa, tabola, barrila.

juerguista Divertit, bromista, tabolaire, fester.

jugarreta Jugada, mala jugada.

júlio Juliol.

júnio Juny.

junt a Al costat de. *Posa't al costat del pi.*

juntar Ajuntar. *Ajunteu la porta.*

juggar Jutjar. *No el jutgeu molt severament.*

jusgat Jutjat.

juventut Joventut.

L

làbia Parola, vèrbola.

làbios Llavis.

lacaio Lacai.

làcteo Lacti.

lago Llac.

laguna Llacuna.

làmpara, la 1. El llum (aparell d'illuminació). *El llum del menjador.* **2.** Bombeta (filament metàl·lic dins d'un vidre).

lanxa Llanxa.

lassarillo Gos guia.

lastre Llast. *Deixa anar un poc més de llast.*

làtigo Fuet, tralla, xurriaques.

leal Lleial.

lealtat Lleialtat.

lejia, la El lleixiu. *El lleixiu és desinfectant.*

lenteja Llentilla.

lentejuela Lluentó, llustrí, llanderol.

letargo, el La letargia. *El malalt presenta una letargia preocupant.*

leve Lleu.

librar 1. Alliberar, salvar. *T'allibere de les teues obligacions.* **2.** Lliurar. *Lliurar un certificat.*

ligero Lleuger.

lija Paper de vidre.

lijar Escatar, passar paper de vidre.

limosna Almoïna.

limpiar (o llimpiar) Netejar.

limpiesa Neteja.

límpio (o límpio) Net.

lince Linx.

lindar Afrontar, confrontar. *El mas confronta amb la carretera.*

línea (o llínea) Línia.

lino Lli.

lio Embolic.

listo Llest. *És un gos molt llest.*

litro Litre.

llamada 1. Crida. *Va comparéixer a la primera crida.* **2.** Telefonada, avís. *Has rebut una telefonada.*

llamatiu Cridaner. *Un vestit molt cridaner.*

llanto Plor.

llanura Plana, pla, planura.

llavero Clauer.

llegums, les Els llegums. *Els llegums tenen hidrats de carboni.*

lentilla Lent de contacte, lentícula.

lletrero Rètol, cartell.

llevadura Rent, llevat.

lliteratura Literatura.

lo 1. El, la cosa, allò. *Això és el que he dit.*

2. lo qual La qual cosa, cosa que, i això. *Ha passat un mal dia, cosa que no li impedeix anar al teatre.* **3. per lo menys** Almenys. **4. per lo qual** Per això, per la qual cosa, cosa per la qual. **5. per lo tant** Per tant.

loco Boig, foll.

lograr Aconseguir, assolir, obtindre.

logro Aconseguiment, consecució, èxit. *Ha tingut molts èxits en la seua carrera.*

lomo 1. Llom (d'un animal, d'un llibre). **2.** Llom, llomello (carn de porc).

lucidés Lucidesa.

lugar Lloc.

lujo Luxe.

lujós Luxós.

lunar 1. Piga, taca (taca en la pell). **2.** Lluna

(dibuix en una tela). *Falda de llunes.*

• *Lunar* és correcte quan significa *relatiu a la lluna*.

luto Dol.

lutxa Lluita.

lutxar Lluitar.

M

maceta Cossiòl, test.

madera Fusta.

madrina Padrina.

madrugar Matinar.

mago Mag.

maio Maig.

mala pata Mala sort.

manantial Brollador, deu, font. *Una deu amb aigua molt fresca.*

mançanilla Camamilla, camamilla.

•*Mançanilla* és correcte per a referir-se a una varietat del vi blanc.

mando Comandament. *Dóna'm el comandament a distància del televisor.*

mangonejar Manifassejar.

manguera Mànega.

manivela Maneta.

manopla Manyopla.

mansana 1. Illa (de cases). *Viu tres illes més enllà.* 2. Poma (fruita).

mantel Tovalles, estovalles.

mantequilla Mantega.

maravilla Meravella.

màrmol Marbre.

màstil Pal.

matadero Escorxador.

mata-sanos Metjastre, medicastre.

mate 1. Mat (sense brillantor). 2. Mat, escac al rei (escacs).

matorral Matoll, matollar.

matrís Matriu.

matxacar 1. Picar, triturar. 2. Insistir.

matxisme Masclisme.

matxo Mascle.

• *Matxo* és correcte quan significa 'híbrid de cavall i somera', o 'd'ase i egua'.

maullar Miolar.

maullit Miol, mèu. *Els miols del gat.*

mediar Mitjançar.

medida 1. Mesura, mesurament (acció de mesurar). 2. Amidament (acció de mesurar longituds). 3. Mida (lineal). *Les mides d'una habitació.* 4. Mesura (apreciació d'una cosa pel seu valor). *Això ens dóna la mesura del seu talent.* 5. Mesura (mitjà proporcionat a un fi). *Unes mesures molt contundents.*

medir 1. Mesurar (prendre la mesura, apreciar una cosa pel seu valor, moderar). *Mesuraré la taula per veure si cap. Mesurem la seua generositat. Mesura les teues afirmacions.* 2. Amidar (longituds). *Amida l'amplària de l'habitació.*

mellisso Bessó.

melocotó Bresquilla, préssec.

membrillo 1. Codony (fruit). 2. Codonyat (confitura).

menaje Parament. *Va incloure el parament en la llista de bodes.*

mendrugó Rosegó.

mengano Tal, en tal.

menguar Minvar.

menos Menys.

menos mal Sort que, encara sort.

menoscabar Menyscabar.

menospreci Menyspreu.

menospreciar Menysprear.

mensatge Missatge.

merlussa Lluç.

merma Minva, minvament.

mesa camilla Taula de braser, tendur.

mescla Companatge (menjar). *Quin com-*

panatge vols que et pose en l'entrepà?

- *Mescla* és correcte quan significa 'unió homogènia de diverses coses, barreja'.

meseta Altiplà.

- *Meseta* és correcte quan es refereix a la Meseta Castellana.

mesilla Tauleta. *La tauleta de nit.*

metge (adj.) Mèdic. *Certificat mèdic.*

- *Metge* és correcte quan significa 'licenciat en medicina'.

metge de cabecera Metge de capçalera.

metro Metre (unitat de longitud).

- *Metro* és correcte quan significa 'tren metropolità'.

metxero Encenedor, mistera.

microondas Microones. *Un forn de microones.*

mig **1.** Mitjà (entre dos extrems; que serveix per a aconseguir un fi). *Els mitjans de comunicació. Un certificat de grau mitjà.* **2.** Medi (element que envolta una cosa o costums). *El medi ambient.*

- *Mig* és correcte quan significa 'la meitat d'un tot'. *Queda mig pastís.*

miga Molla (part tova del pa). *Et lleve la molla del pa?*

milló Milió.

millonari Milionari.

milloria Millora. *Ha tingut una millora.*

- *Milloria* és correcte quan significa 'qualitat de millor, avantatge d'una cosa respecte d'una altra'. *La milloria de la primera opció és evident.*

minusvalia Minusvalidesa.

miope Miop.

mitjos Mitjans. *Hi ha falta de mitjans.*

- *Mitjos* és correcte en el sentit de 'meitat d'un tot'.

mito Mite.

mixte Mixt.

modals Maneres, formes.

modelo Model.

monaguillo Escolà.

monasteri Monestir.

monedero Portamonedes, moneder.

mono **1.** Mona, mico, simi. **2.** Graciós. **3.** Granota (vestit de faena).

mònstruo Monstre.

montó Pila, munt, muntó.

moraleja Moralitat, moral. *M'agrada la moralitat d'aquesta rondalla.*

mortandat Mortaldat.

mote Malnom, motiu, sobrenom.

motxila Motxilla.

muela **1.** Queixal. *Mal de queixals.* **2.** Mola (pujol). *Mola de Segart.* **3. muela del juicio** Queixal de l'enteniment (o del seny).

muérdago Vesc.

muestra Mostra.

muleta Crossa. *Camina amb crosses.*

mundillo Món.

murmull Murmuri.

museo Museu.

musgo Molsa.

muslo Cuixa.

mútuo Mutu.

N

nàcar Nacre.

nada menos Ni més ni menys.

nàilon Niló.

nalga Natja, anca.

naranjada Taronjada.

navideny Nadalenc.

navier Navilier.

navio Navili.

neblina Boirina, boirim.

niebla Boira.

ninyera Mainadera.

ni siquiera (o **ni tansevol**) Ni tan sols.

nogal Noguera, noguer.

nombrament Nomenament.

nombrar **1.** Nomenar. *L'han nomenada tresorera.* **2.** Anomenar (dir el nom). *T'han anomenat abans.*

non Senar, imparell.

nòria **1.** Sénia (pou d'aigua). **2.** Gran roda (d'un parc d'atraccions).

notxebuena Nit de Nadal.

notxevieja Nit de Cap d'Any.

novato Principiant, aprenent, novell.

nudillo Artell.

número Nombre. *Gran nombre de persones.*

- *Número* és correcte quan significa 'element d'una sèrie numerada, aparició periòdica' o 'exhibició integrada en un espectacle'. *Viu al número sis. Fa un número extraordinari.*

nutrir Nodrir.

nuvolat Ennuvolat.

nyervi Nervi.

O

obispo Bisbe.

ocurrir Ocórrer. *Coses que ocorren cada dia.*

oïdo, el 1. L'oïda (sentit). *Tens l'oïda fina.* **2.** Orella (òrgan). *Tinc mal d'orella. L'orella interna, externa.*

ojal Trau.

ojalà! Tant de bo!

ojeada Ullada.

ojo! Compte!, alerta!, atenció!

ola Ona, onada.

olfat Olfacte.

olvidar Oblidar.

olvit Oblit.

ombligo Melic.

omitir Ometre.

opuesto Oposat.

opúscul Opuscle.

oràcul Oracle.

ordenador Ordinador.

ordenyar Munyir.

orgue Òrgan. *Òrgans genitals. Òrgan del partit.*

- *Orgue* és correcte quan significa 'instrument musical'.

orquesta Orquestra.

os Pinyol (part interna d'un fruit carnós). *El pinyol de l'oliva.*

- *Os* és correcte quan significa 'peça de l'esquelet'.

osar Gosar. *No goses alçar-me la veu!*

osadia Gosadia, atreviment.

òsseo Ossi.

osso Ós.

otonyo Tardor.

otorgar Atorgar.

ovillo Cabdell.

P

pagano Pagà.

pagar el pato Pagar els plats trencats.

pago Pagament.

pajarita Llacet, corbata de llacet. *Va anar a la festa amb corbata de llacet.*

palco Llotja.

palillo Escuradents.

palique Xarreta. *Estiguérem de xarreta tota la vesprada.*

paloma Colom.

panal Bresca.

pandilla Colla, banda.

pantano Pantà.

panyal Bolquer.

papelera Paperera.

par 1. Parell. *Hi havia un parell de persones.* **2. de par en par** De bat a bat.

paracaïdes Paracaiguda.

paradògic Paradoxal.

paradoja Paradoxa.

paraís Paradís.

pararraios Parallamps.

paro 1. Aturada. *Vam fer una aturada d'una hora.* **2.** Desocupació, atur. *L'atur és un dels grans problemes del món actual.*

pàrpado, el La parpella.

parpadejar Parpellejar.

parque Parc.

pàrraf Paràgraf.

part (o parte) Informe, informació, comunicat.

parxe 1. Peça, pegat (tros de tela cosit). **2.** Pegat (tros de qualsevol material apegat, i en sentit figurat). *He de posar un pegat al pneumàtic perquè està punxat.*

passar per l'aro Passar per la pedra.

passillo Corredor, passadís.

pastel Pastís.

• *Pastel* és correcte quan fa referència a un 'tipus de llapis fet amb colors'.

pata Pota.

pato Ànec.

paulatinament A poc a poc, gradualment, progressivament.

pavo Titot, gall dindi.

peató Vianant, transeünt.

peca Piga.

peçó Mugró (d'un pit).

pedido Comanda, encàrrec.

pegamento Goma d'apegar.

pegar Apegar, enganxar.

• *Pegar* és correcte quan significa 'donar un colp, topar'.

pelirroig Pèl-roig.

pendiente 1. Pendent, per resoldre. *Tinc dos assumptes pendents.* **2.** El pendent. *Cal baixar pel pendent de la muntanya.* **3.** Arracada, orellal (ornament de l'orella).

pepino Cogombre.

pepita 1. Llavor (de fruita). **2.** Palleta (d'or).

percatar-se Adonar-se.

percibir Percebre.

periodo Període.

permanéixer Quedar, quedar-se, estar, romandre.

permitir Permetre.

pertenéixer Pertànyer.

pertenència Pertinença.

perturbar Pertorbar.

pervindre Avenir, futur.

pesadilla Malson.

pescadilla Lluçet (cria del lluç).

petxuga Pit. *De segon plat, porte'm un pit de pollastre.*

pico 1. Escaig. *Va pagar un milió i escaig.*

2. Pic (ferramenta). **3.** Bec (d'ocells). **4.** Muntó (quantitat important, però indeterminada, de diners). **5.** Punta (extrem d'un objecte).

píldora Píndola.

plaç Termini. *Demà s'acaba el termini per a presentar la instància. He pagat el cotxe a terminis.*

plaia Platja.

plan Pla. *Seguirem el pla de treball previst.*

plano 1. Pla, plànol (d'una ciutat, d'una casa). **2.** Pla, nivell. *Estan situats en plans diferents.*

pleit Plet.

pluma Ploma.

plusvalia Plusvàlua.

pocilga Porcatera, porquera.

poleo Poliol.

postre, el Les postres.

poseedor Posseïdor.

prenda Peça. *Porta tres peces de roba.*

pressurós Apressat, amb presses.

prèstam Préstec, manlleu.

proiecte Projecte.

promig (o promedi) Mitjana. *He fet la mitjana de les notes.*

prototipo Prototip.

proveedor Proveïdor.

provist Proveït.

pues 1. Doncs. *Si no ens vol ajudar, doncs que no ens ajude. Doncs, ara no me'n recorde. Doncs sí, ahir em va telefonar. 2.* Ja que, perquè. *Ens vam quedar, ja que plovia.*

puesto 1. Lloc. **2. puesto que** Ja que, atés que.

pulgar Polze, dit gros.

puntilla Randa, punta.

Q

qualquier Qualsevol. *Vindrà qualsevol dia.*

qualquiera Qualsevol.

quant Quan. *Quan ha vingut?*

- *Quant és correcte quan no té un valor temporal. Quant val això?*

quartel Caserna, quarter.

quarto Habitació, cambra. *Ha anat a la seua habitació.*

quebrantar **1.** Trencar, rompre. *Li has trencat els ossos.* **2.** Trencar, transgredir, infringir. *Ha infringit la llei i serà castigat.*

quebrar **1.** Trencar, rompre. *Li va trencar els ossos.* **2.** Fallir, fer fallida. *Després*

d'una mala temporada, l'empresa va fer fallida.

quiebra **1.** Fallida, crac. *No és probable que fem una fallida.* **2.** Ruptura, trencament. *Es produí una ruptura de les negociacions.*

quilat Quirat. *Or de divuit quirats.*

quilòmetro Quilòmetre.

quinqui Lladre, pispa.

quintal Quintar. *Això pesa un quintar.*

quisquillós Teclós, puntimirat, primmirat. *És un teclós, protesta per tot.*

quissà Potser, és possible. *Potser vindrà aquesta vesprada.*

quiste Quist.

R

rango Rang.

raro Rar, estrany.

rascacels (o **rascacielos**) Gratacel.
Era un gratacel impressionant.

rasgar Esquinçar, esqueixar.

rasgo **1.** Tret. *M'agraden els trets de la seua fisonomia.* **2.** Traç. *Un traç recte.* **3.** Acte. *Ha fet un acte d'heroisme.*

rato Estona.

ratonera Ratera.

real Reial (del rei).

- *Real* és correcte quan significa 'que té existència efectiva'.

realesa Reialesa.

reanudar Reprendre.

rebanada Llesca, tallada. *Talla el pa a llesques.*

rebassar Ultrapassar, excedir, depassar.

rebatir Rebatre.

rebossar Desbordar, sobreixir.

recabar Recaptar, obtindre.

recado (o **recat**) Encàrrec, missatge, avís.

recaudació Recaptació.

recaudar Recaptar.

recibidor Rebedor.

recibo Rebut. *Hi ha un rebut impagat.*

recluir Recloure.

recodo Recolze, recolzada, colzada. *Un recolze del camí.*

recorte Retallada, retall.

recreo **1.** Esbarjo. *És l'hora de l'esbarjo.* **2.** Esbargiment, recreació, plaer. *Farem un viatge de plaer.*

recuento Recompte.

recurrir Recórrer.

redada Batuda. *La policia ha fet una batuda al barri.*

reemprendre Reprendre.

reflejar (o **reflexar**) Reflectir.

refran Refranys.

refrendar Confirmar, avalar.

regadio Regadiu.

règimen Règim.

registrar **1.** Escorcollar. *Han escorcollat la casa del lladre.* **2.** Registrar (inscriure en un registre).

rehén Ostatge.

rehusar Refusar, rebutjar.

reinar Regnar.

reixos Reis.

rejilla **1.** Reixeta (d'un moble). **2.** Espiera, espiell (d'una porta).

relajar Relaxar.

relonge Rellotge.

remediar Remeiar.

remedio Remei.

remitir Remetre.

rendija Escletxa.

renta Renda.

rentable Rendible.

reparo Objecció, però, dificultat.

reparto Repartiment.

repentí Sobtat.

requesó Brull, mató.

respaldar Protegir, donar suport.

respaldo **1.** Respatler, respatlera (d'un seient). **2.** Suport, garantia. *Em dona el seu suport.*

respiro Respir.

resto Resta, restant.

restos Restes, deixalles. *Arreplega les dei-*

- xalles del menjar.*
- ret** Xarxa.
 • *Ret* és correcte quan significa ‘malla per als cabells’.
- retaguàrdia** Rereguarda.
- retar** Reptar.
- reto** Repte.
- retintín** Sorna.
- retràs** Retard. *Perdoneu el retard.*
- retrassar** **1.** Retardar (demorar). *La pluja ens ha retardat.* **2.** Retardar, endarrerir (ajornar). *Hem endarrerit el viatge.* **3.** Retardar (el rellotge).
- retrassar-se** **1.** Endarrerir-se. *Perdona'm, m'he endarrerit.* **2.** Retardar-se (el rellotge).
- retroceder** Retrocedir, recular.
- revanxa** Revenja.
- reventó** Reventada (de pneumàtic).
- ridiculés** Ridiculesa.
- riel** **1.** Riell (barra de metall). **2.** Carril, rail. (del ferrocarril). **3.** Guia (per a sostenir cortines).
- rienda** Regna.
- rissa** Rialla, riure. *Ha fet una rialla forçada i jo no em podia aguantar el riure.*
- rissuenyo** Rialler, riallós.
- robo** Robatori.
- roçar** Fregar. *Ha passat fregant la paret.*
- roce** Fregament.
- rombo** Rombe.
- romero** Romer, romaní.
- rompeoles** Escullera.
- ropero** Rober. *Fica l'abric en l'armari rober.*
- ròtul** Rètol.
- rotulador** Retolador.
- rúbio** Ros. *Tenia el cabell ros.*
- rudo** Rude.
 • *Rude* és de gènere invariable. *Un home rude. Una dona rude.*
- rumbo** Rumb.
- ruego** Prec.
- ruído (o roïdo)** Soroll.

S

sabiduria Saviesa.

saborejar Assaborir.

sabrós Gustós, saborós.

sacacorxos Llevataps, tirabuixó.

sacapuntas Maquineta de fer punta.

salitre Salnitre.

salmonete Moll, roger.

salpicar Esguitar, esquitxar, esquitar.

saltamontes Llagostí, saltamartí.

saludo Salut, salutació.

salvetat Excepció, condició, reserva.

salvoconducte Salconduit.

sandia Meló d'Alger (o d'aigua).

sangrar Sagnar.

sanguíneo Sanguini.

sanjar Resoldre, concloure.

santiguar Senyar, persignar.

sargento Sergent.

sarro Carrall, tosca dentària.

sarta Enfilall. *Era un enfilall de mentides.*

sartén Paella.

secar 1. Eixugar (llevar la humitat).

Eixuga't els ulls. 2. Assecar (quedar sense humitat). *S'ha assecat la font.*

secuestrar Segrestar.

secuestro Segrest.

sede Seu.

seguro 1. Assegurança. *Assegurança de vida.* 2. Botó (o dispositiu, o palanca) de seguretat.

sellar Segellar, timbrar.

sello Segell.

semilla Llavor, grana, sement.

seno 1. Si. *Al si de la família. El si matern.* 2. Sinus (matemàtiques). 3. Sina, si (pit). *Ensenyava les sines.*

sensatés Sentasesa, seny.

sense xistar Sense dir ni piu.

sentar 1. Seure. *Podem seure en aquell banc.* 2. Establir, assentar. *Establiré les premisses.*

sentar-se Asseure's.

senyal, la El senyal. *El senyal de circulació.*

senyalar Assenyalar (una data, amb el dit, indicar, determinar). *Assenyala la bicicleta que més t'agrada.*

• *Senyalar és correcte quan significa 'posar un senyal'.*

senzillés Senzillesa.

sèquit Seguici.

serenar Asserenar.

sério 1. Serios. 2. **en sério** Seriosament, de veritat, de deveres.

ser el acabóse Ser del que no hi ha.

ser el colmo Ser el sùmmum.

ser precis Caldre.

serrín Serradures.

servilleta Tovalló, torcaboques.

siesta Migdiada, sesta.

silbar Xiular, siular.

silbido Xiulit, xiulet.

silló Butaca, cadira de braços.

simultàneo Simultani.

sin embargo No obstant això, amb tot, tanmateix, malgrat això, això no obstant.

siniestro Sinistre.

sinvegüenza Pocavergonya, desvergonyit.

sitiar Assetjar.

sobaco Aixella.

soberano Sobirà.

sobèrbia Supèrbia.

soborn Suborn.
sobresalient Excel·lent.
sobreseir Sobreseure.
socorro Socors.
solidés Solidesa.
solventar Resoldre, sol·lucionar.
sombra Ombra.
sombrero Barret, capell.
sombrilla Para-sol.
sonajero Sonall, sonalla.
sonit (o **sonido**) So.
sonrisa Somriure, somrís.
soplar Bufar.
soplido Bufit, buf.
soport (o **soporte**) Suport. *Li donàrem el nostre suport.*
sortija Anell.
sospetxar Sospitar.
sospetxós Sospitós, suspecte.
sostén **1.** Sostenidor (que sosté). *Era l'únic sostenidor del quadre.* **2.** Aliment. *Ha de pagar l'aliment dels xiquets.* **3.**

Sostenidors (peça interior femenina). *Uns sostenidors sense tirants.*
sòtano Soterrani.
súbit Sobtat. *Tingué un canvi sobtat.*
sucedani Succedani.
sucés Succés, esdeveniment.
sueldo Sou.
suero Sèrum.
suministre Subministrament.
supost **1.** Suposat. *Han* **2.** Pretés. *S'ha descobert la identitat del pretés príncep.* **3.** Supòsit, suposició (hipòtesi). *És un supòsit poc realista.* **4. per supost** No cal dir, per descomptat.
sur Sud.
surtit **1.** Assortit. *Un forn molt ben assortit.* **2.** Assortiment. *Un bon assortiment de galetes.*
sussurrar Murmurar, xiuxiuejar, mussitar.
susto Sobresalt, esglai, espant.
sutil Subtil.

T

tabaco Tabac.

tabic 1. Barandat, envà, tempanell (paret). *Posarem un doble barandat en el menjador.* **2.** Paret (divisió entre dues parets). *S'ha trencat la paret nasal.*

tabla Post, taula. *La post de planxar.*

tablero Tauler.

taburet Tamboret.

tacto Tacte.

taladrar Trepant (amb un trepant). *Cal trepar la paret per a penjar un quadre.*

taladre (o **taladro**) Trepant.

talante 1. Tarannà. *Té un tarannà conciliador.* **2.** Gana. *Ho ha fet de bona gana.*

tallo 1. Tija (òrgan dels vegetals). **2.** Brot, lluc, grífol (brot nou).

tambalejar Trontollar.

tapujo Embuts, embolic, taps. *Li ho he dit sense embuts.*

tarea Tasca.

tarta Pastís, coca.

tassa Taxa. *Han incrementat les taxes de matrícula un 5%.*

- *Tassa és correcte quan significa recipient menut amb ansa.*

tatxar 1. Ratllar, esborrar. **2.** Titlar. *El van titlar de reaccionari.*

tejemaneje Tràfec, tragí.

telaranya Teranyina.

telefonejar Telefonar.

telèfono Telèfon.

temblor Tremolor.

templat 1. Temperat (moderat). *Ací tenim un clima temperat.* **2.** Tebi, temperat (ni fred ni calent). *M'agrada dutxar-me amb*

aigua tèbia. **3.** Trempat. *Tens un fill molt trempat.*

tenedor Forquilla, forqueta.

tenència Tinença.

tentació Temptació.

tentempié Piscalabis, refrigeri.

termòmetro Termòmetre.

ternera Vedella, jònega. *Fes-me el filet de vedella a la planxa.*

ternura Tendresa.

terremoto Terratrèmol.

terreno Terreny.

terró Terròs. *Vols un terròs de sucre o dos?*

tesis Tesi. *La seua tesi era molt interessant.*

tessó Tenacitat, perseverança, constància.

testic (o **testigo**) Testimoni.

texte (o **texto**) Text. *Comprarem els llibres de text. He llegit un text molt interessant.*

tiburó Tauró.

tildar Titlar.

timar Estafar.

tindre que Haver de, caldre. *Hem de prendre una decisió.*

tipo 1. Tipus. *Hi ha diversos tipus de treball.* **2.** Figura, planta. *Aquell xic té molt bona planta.*

tissa Clarió, guix.

títul Títol.

toalla Tovallola, tovalla.

tobillo Turmell.

toldo Tendal, vela.

toma Presa. *Hem tingut una presa de contacte molt afable.*

tomillo Timó, farigola, tomello.

tomo Tom, volum.

tonelada Tona.

tono To.
tope Límit, extrem.
tormenta Tempesta, tempestat.
tornillo Caragol, vis.
tortilla Truita.
tostó Llanda.
tosser Tossir.
tostada Torrada (de pa).
tràfic Trànsit (pas, circulació). *Si hi ha molt de trànsit, em costa més arribar al treball.*
• *Tràfic és correcte quan significa 'comerç, transport'. El tràfic d'esclaus és una pràctica estingida.*
tragaperres Escurabutxaques. *Màquina escurabutxaques.*
tragó Golafre, fartaner.
traïcionar Trair.
transbordo Transbordament.

transcurrir Transcórrer.
transmitir Transmetre.
traslladar Traslladar.
traspapelar-se Traspaperar-se, perdre's.
trasplante Trasplantament, transplantació.
Li han fet un trasplantament de renyó.
trastada Malifeta, mala passada (o jugada).
tratar Tractar.
tregua Treva.
triàngul Triangle.
triunfo Triomf.
trono Tron.
tropessar Entropessar, ensopegar.
tuberia Canonada. *Han arreglat les canonades de la finca.*
tubo Tub.
tumba Tomba.
turnar Alternar, rellevar-se, fer torns.
turno Torn, tanda.

U

ufano Ufanós. *Estava ufanós per haver aprovat l'examen.*

umbràcul Umbracle. *Anem davall d'aquell umbracle.*

umbral Llindar, marxapeu. *Es troba al llindar de la porta.*

undècim Onzé.

unyero 1. Voltadits, rodadits (inflamació

flegmonosa). **2.** Ungla encarnada, unglera (deformació de les ungles).

urbano Urbà. *Els urbans regulen el trànsit.*

urdir Ordinar. *Va ordinar una trampa contra els adversaris.*

usufructe Usdefruit. *Ha deixat la casa a la seua filla en usdefruit.*

uve Ve.

V

vado Gual.

vaho Baf.

vajilla Vaixella.

vale Val.

valia Vàlua.

valiós Valuós.

valla Tanca.

vanguàrdia Avantguarda.

varios Alguns, diversos, diferents.

- *Vari* és correcte quan significa *variat*.

Jersei de colors varis.

vehícul Vehicle.

venda Bena.

vendímia Verema.

veneno Verí.

venta Venda.

ventanal Finestral.

ventanilla Finestreta.

ventatja Avantatge.

veraneig Estiueig.

veranejar Estiuejar.

verbena Revetla. *Hui farem una revetla.*

verdugo Botxí.

vergonsós Vergonyós.

verossímil Versemblant.

verter Abocar, vessar.

vèrtigo Vertigen.

villancico Nadala.

vislumbrar Albirar, entreveure. *S'albirava la seua silueta a l'horitzó.*

vistasso Ullada.

visto bueno Vistiplau.

vivienda Habitatge, vivenda.

volumen Volum.

X

xabacà Ordinari.

xaflan Xamfrà.

xamuscar Socarrar, socarrimar.

xamusquina Socarrim.

xanxullo Martingala, tripijoc, manifass-
eria.

xaparró Ruixat.

xarco Toll, bassal.

xassis Xassís.

xatarra Ferralla.

xiflat Tocat, sonat.

xillar **1.** Xisclar (fer xiscles). **2.** Cridar
(parlant xisclant).

xilló Cridaner.

ximenea Ximenera, fumeral.

xino Xinés.

xiripa Xamba, sort, casualitat.

xirriar Xerricar, grinyolar.

xisme Xafarderia.

xispa Espurna.

xistar Piular, piulejar, obrir la boca.

xiste Acudit.

xollo Ganga, ocasió.

xoque Xoc.

xorrear Rajar, adollar.

xorro Doll, raig.

xotxo Caduc, xaruc.

xubasquer (o **xubasquero**) Impermea-
ble.

xulo Fanfarró, perdonavides, presumit,
gallet.

xupar **1.** Xuclar, xuplar (absorbir). **2.** Lle-
par (passar la llengua).

Z

zancadilla Traveta. *Ha entropessat perquè li han fet la traveta.*

zanco Xanca. *Amb les xanques posades, aquest comediant arriba al balcó.*

zanja Rasa, excavació, vall (m.). *Van ca-*

var una rasa que envoltà la casa.

zanjar Resoldre, cloure, concloure, enllestir. *Heu de concloure l'assumpte.*

zumbit Brunzit. *El brunzit de l'abella.*

zurdo Esquerrà.